C/2024/6344

7.11.2024.

P9_TA(2024)0080

Represiju pret demokrātiskajiem spēkiem turpināšana Venecuēlā: uzbrukumi prezidenta amata kandidātei *Maria Corina Machado*

Eiropas Parlamenta 2024. gada 8. februāra rezolūcija par represiju pret demokrātiskajiem spēkiem turpināšanu Venecuēlā: uzbrukumi prezidenta amata kandidātei *María Corina Machado* (2024/2549(RSP))

(C/2024/6344)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Venecuēlu,

— ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju un citus ANO cilvēktiesību līgumus un instrumentus,

— ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām,

— ņemot vērā Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos runaspersonas 2024. gada 29. janvāra paziņojumu,

— ņemot vērā Amerikas valstu organizācijas Ģenerālsekretariāta 2024. gada 28. janvāra paziņojumu par nesenajiem notikumiem Venecuēlā,

— ņemot vērā Maduro valdības un Venecuēlas opozīcijas alianses "Vienotības platforma" 2023. gada oktobrī parakstīto daļējo nolīgumu par politisko tiesību un vēlēšanu garantiju veicināšanu visiem (Barbadosas nolīgums),

— ņemot vērā ANO neatkarīgās starptautiskās faktu vākšanas misijas pirmo ziņojumu par Venecuēlas Bolivāra Republiku, kas publicēts 2020. gada 16. septembrī,

— ņemot vērā Venecuēlas Konstitūciju,

— ņemot vērā ES vēlēšanu novērošanas misijas Venecuēlā 2022. gada 22. februāra nobeiguma ziņojumu "Reģionālās un pašvaldību vēlēšanas 2021. gada 21. novembrī" un Eiropas Parlamenta vēlēšanu novērošanas delegācijas priekšsēdētāja *Jordi Cañas* 2021. gada 23. novembra paziņojumu par reģionālajām un vietējām vēlēšanām Venecuēlā 2021. gadā,

— ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. un 4. punktu,

A. tā kā 2024. gada vēlēšanas Venecuēlā varētu būt pagrieziena punkts virzībā no korumpētas autokrātijas uz demokrātijas atjaunošanu, ja tiks ievēroti visi Barbadosas nolīguma punkti; tā kā Venecuēlā joprojām tiek pārkāptas pilsoniskās un politiskās tiesības, gadu garumā radot nestabilitāti un vardarbību; tā kā aptuveni astoņi miljoni cilvēku ir bijuši spiesti pamest valsti;

B. tā kā tiek sistemātiski ierobežota sabiedrības informēšana, uzskatu un vārda brīvība un tiesības uz miermīlīgu pulcēšanos, jo īpaši režīma pretiniekiem, arodbiedrību pārstāvjiem, cilvēktiesību aizstāvjiem un visneaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem;

C. tā kā 2023. gada 17. oktobrī Venecuēlā Maduro režīms un opozīcijas alianse "Vienotības platforma" parakstīja divus nolīgumus, kas pazīstami kā Barbadosas nolīgumi un kas aptver tādus jautājumus kā politisko tiesību un vēlēšanu garantiju veicināšana visiem un politieslodzīto atbrīvošana; tā kā šis nolīgums aptver tādus svarīgus jautājumus kā iespēja starptautiskajiem novērotājiem piedalīties vēlēšanu procesā; tā kā nolīgums tika parakstīts kā pirmais solis brīvu un godīgu vēlēšanu nodrošināšanā Venecuēlā;

D. tā kā 2023. gada 22. oktobrī *María Corina Machado*, kura primārajās vēlēšanās uzvarēja ar 92,35 % balsu, tika izraudzīta prezidenta kandidāti no režīma demokrātiskās opozīcijas;

E. tā kā vairākus mēnešus pret *María Corina Machado*, viņas kampaņas komandas locekļiem — tostarp *Juan Freites*, *Luis Camacaro* un *Guillermo López*, kuri tika nelikumīgi aizturēti un kopš tā laika tiek ziņots par viņu pazušanu —, kā arī pret pilsoniskās sabiedrības organizācijām, juristiem, nevalstiskajām organizācijām (NVO) un citiem pret režīmu vērstās demokrātiskās opozīcijas politiskajiem aktīvistiem tiek īstenoti patvaļīgi un politiski motivēti mēģinājumi liegt viņiem iespēju ieņemt publiskus amatus; tā kā to personu vidū, pret kurām notiek mērķtiecīga vēršanās, ir *Henrique Capriles*, kurš iepriekš divas reizes kandidēja uz prezidenta amatu un kura diskvalifikācija arī tika apstiprināta ar to pašu 2024. gada 26. janvāra paziņojumu;

F. tā kā *María Corina Machado* statusa atjaunošanas procesā nebija ievēroti procedūras galvenie elementi, jo viņa nesaņēma pret sevi vērsto apgalvojumu dokumenta kopiju un viņai netika dota iespēja uz šiem apgalvojumiem reaģēt; tā kā režīma Augstākā Tiesa (*Tribunal Supremo de Justicia — TSJ*) savā tīmekļa vietnē publicēja lēmuma kopsavilkumu, kam nav juridiska pamata; tā kā Venecuēlas konstitūcijā ir noteikts, ka nedrīkst ar administratīviem lēmumiem ierobežot personu politiskās tiesības un ka ar šādiem lēmumiem tām nedrīkst liegt ieņemt publiskus amatus; tā kā tādēļ režīma Augstākā Tiesa nevarēja pieņemt konstitucionāli pamatotu spriedumu šajā jautājumā;

G. tā kā 2023. gada 6. decembrī par iespējamu valsts nodevību tika apcietināts *Roberto Abdul*, komisijas loceklis, kas plānoja opozīcijas primārās vēlēšanas; tā kā vienlaikus tika izdoti apcietināšanas orderi partijas *Vente Venezuela* biedru *Henry Alviarez*, *Claudia Macero* un *Pedro Urruchurtu* apcietināšanai par iespējamiem noziegumiem, tostarp valsts nodevību, sazvērestību un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu;

H. tā kā šie patvaļīgie lēmumi neatbilst *Nicolás Maduro* pārstāvju saistībām 2024. gadā rīkot tādas Venecuēlas prezidenta vēlēšanas, kurās ir sacensība, kā arī tie ir pretrunā ES vēlēšanu novērošanas misijas ieteikumiem; tā kā administratīvo iestāžu īstenotā patvaļīgā opozīcijas vēlēšanu kandidātu diskvalificēšana būtiski ierobežo venecuēliešu tiesības izvēlēties savus pārstāvjus;

I. tā kā Parlaments jau 2023. gada 13. jūlija rezolūcijā par politisko diskvalificēšanu Venecuēlā ([1]) pauda stingru nosodījumu tam, ka Venecuēlas režīms politiski diskvalificē kandidātus; tā kā šajā rezolūcijā ir pausts nosodījums īpaši par *María Corina Machado* un citu ievērojamu politiķu patvaļīgo un antikonstitucionālo diskvalifikāciju uz 15 gadiem un pausta nožēla par to, ka ir pilnībā ignorēti pēdējās ES vēlēšanu novērošanas misijas ieteikumi;

J. tā kā Maduro režīms liedza ES vēlēšanu novērošanas misijas galvenajam novērotājam iebraukt Venecuēlā, lai iepazīstinātu ar galīgo ziņojumu par 2021. gadā notikušajām reģionālajām un pašvaldību vēlēšanām, jo ES vēlēšanu novērošanas misija bija izraidīta no valsts;

K. tā kā 22. janvārī režīms ar ģenerālprokurora starpniecību uz safabricētu apsūdzību pamata izdeva četrpadsmit apcietināšanas orderus pret personām, tostarp cilvēktiesību aizstāvi *Tamara Sujú*, žurnālisti *Sebastiana Barráez*, bijušo Karakasas mēru *Antonio Ledezma*, politisko līderi *Leopoldo López*, bijušo Venecuēlas pagaidu prezidentu *Juan Guaidó* un bijušo mēru *David Smolansky* par nodevību, iesaistīšanos sazvērestībā noslepkavot ievērojamas personas un par to, ka viņi vienkārši izmantojuši savu vārda brīvību paust opozīciju režīmam;

L. tā kā Venecuēlas parlaments, ko kontrolē Maduro režīms, gatavo jaunu tiesību aktu par NVO finansēšanu un darbību, lai ierobežotu pilsoniskās sabiedrības iespējas organizēties un aizstāvēt savas tiesības;

M. tā kā 31. janvārī Maduro atbalstīja režīma kontrolētās Nacionālās asamblejas aicinājumu no 5. februāra un dialogā ar dažādām nozarēm izstrādāt priekšlikumu par prezidenta vēlēšanu grafiku, kas gaidāmas 2024. gada otrajā pusē, bet vēl nav noteikts konkrēts datums;

N. tā kā vēlēšanu ceļvedis Barbadosas nolīgumā joprojām ir iespēja atrisināt Venecuēlas ilgstošo politisko, ekonomisko un humanitāro krīzi un rīkot Venecuēlā uz sacensību balstītas, brīvas un iekļaujošas vēlēšanas; tā kā Venecuēlas režīma īstenotā opozīcijas kandidātu diskvalificēšana nopietni pārkāpj Barbadosas nolīgumā parakstītās politiskās tiesības un vēlēšanu garantijas;

O. tā kā režīms veic izmaiņas arī Nacionālajā vēlēšanu padomē (*CNE*), lai kavētu vēlēšanu procesu un grautu jebkādas izredzes atjaunot demokrātiju; tā kā 2023. gada jūnijā trīs galvenie Nacionālās vēlēšanu padomes rektori atkāpās no amata, piespiežot arī divus atlikušos rektorus atkāpties; tā kā režīma Nacionālā asambleja izveidoja īpašu komisiju, kuras sastāvā ir režīma pārstāvji, tostarp *Nicolás Maduro* sieva, un kuras uzdevums ir jaunu rektoru ievēlēšana no režīma atbalstītāju vidus,

([1]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2023)0288.

1. stingri nosoda mēģinājumus neatzīt režīma demokrātiskās opozīcijas prezidenta amata kandidātes *María Corina Machado* un citu personu, piemēram, *Henrique Capriles*, tiesības ieņemt publisku amatu; atgādina, ka viņas statusa atjaunošanā nebija ievēroti procedūras galvenie elementi, jo viņa nesaņēma pret sevi vērsto apgalvojumu dokumenta kopiju un viņai netika dota iespēja uz šādiem apgalvojumiem reaģēt;

2. asi nosoda uzbrukumus *María Corina Machado* komandas locekļiem un citiem opozīcijas un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, kā arī cilvēktiesību aizstāvjiem un žurnālistiem, viņu iespējamo piespiedu pazušanu un apcietināšanu, kā arī pret viņiem izdotos apcietināšanas orderus; stingri nosoda *Maduro* režīma iejaukšanos vēlēšanu procesā;

3. prasa nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot visus patvaļīgi arestētos politiskos un sociālos līderus, tostarp trīs režīma opozīcijas prezidenta amata kandidātes *María Corina Machado* vēlēšanu kampaņas darbiniekus, proti, *Juan Freites, Luis Camacaro* un *Guillermo López*;

4. atkārtoti norāda, ka ar *Nicolás Maduro* un viņa pārstāvju darbībām, tostarp režīma demokrātiskās opozīcijas pārstāvju vajāšanu un mēģinājumiem kavēt kandidātu dalību šā gada prezidenta vēlēšanās, tiek skaidri pārkāpti nolīgumi, ko Barbadosā parakstījuši *Nicolás Maduro* un "Vienotības platformas" pārstāvji, lai 2024. gadā Venecuēlā notiktu plurālistiskas prezidenta vēlēšanas;

5. uzsver, ka režīma Augstākās Tiesas paziņojums ir antikonstitucionāls un nelikumīgs, jo tas izriet no patvaļīgiem un politiski motivētiem apgalvojumiem, un ka piemērotā procedūra nebija likumīga; tādēļ uzskata, ka režīma ieceltas Augstākās Tiesas lēmumam nav juridiska pamata un ka *María Corina Machado* joprojām ir tiesīga kandidēt vēlēšanās;

6. uzskata, ka minētās darbības ir nepārprotams mēģinājums īstenot diktatūras rīkotu politisko vajāšanu, pārkāpjot Venecuēlas iedzīvotāju pilsoniskās un politiskās tiesības, un ka šīs iepriekš paredzamās darbības, jo īpaši ņemot vērā režīma priekšvēsturi, kārtējo reizi grauj jebkādas izredzes uz brīvām un godīgām vēlēšanām;

7. atzīst režīma opozīcijas centienus organizēt primārās vēlēšanas, kas varētu būt demokrātisks risinājums gan valstī, gan ārvalstīs dzīvojošiem venecuēliešiem; mudina Venecuēlas iestādes nodrošināt apstākļus taisnīgu, brīvu, iekļaujošu un pārredzamu vēlēšanu rīkošanai;

8. mudina Venecuēlas režīmu nekavējoties pārtraukt vajāt *Maria Corina Machado*, kas guvusi uzvaru primārajās vēlēšanās un tādējādi ir režīma opozīcijas pilnīgi likumīga kandidāte, un citus opozīcijas politiķus, un sākt īstenot Barbadosas nolīgumu, tostarp atbalstīt vēlēšanu ceļveža principus un nolīguma pirmo punktu, saskaņā ar kuru partijām ir pienākums "atzīt un ievērot katra politiskā dalībnieka tiesības brīvi izvēlēties savu kandidātu prezidenta vēlēšanām" un būtu jānodrošina, ka režīma opozīcijas līdere *Maria Corina Machado* var brīvi piedalīties plurālistiskās un patiesi demokrātiskās prezidenta vēlēšanās 2024. gadā;

9. atgādina par šausmīgajiem sociālajiem, ekonomiskajiem un humanitārajiem apstākļiem, kuri gadiem ilgi valda Venecuēlā un kuriem pārāk ilgi ir bijuši pakļauti Venecuēlas iedzīvotāji; visstingrākajā veidā nosoda nogalināšanas, pastāvīgās represijas, sistemātisko spīdzināšanu un Venecuēlas iedzīvotāju un cilvēktiesību aizstāvju cilvēktiesību, pilsonisko un politisko tiesību pārkāpumus; mudina Venecuēlas režīmu nekavējoties pārtraukt politisko oponentu un Venecuēlas iedzīvotāju pilsonisko un politisko tiesību aizskaršanu, apspiešanu un pārkāpšanu, kā arī atsaukt politisko oponentu apcietināšanas orderus un atbrīvot politieslodzītos;

10. nosoda tiesiskā regulējuma ļaunprātīgu izmantošanu, lai ierobežotu cilvēktiesību un biedrošanās brīvības aizsardzību, un pauž īpašas bažas par likumprojektu par nevalstisko un saistīto organizāciju kontrolēšanu, regulējumu, darbību un finansēšanu;

11. norāda, ka ir svarīgi ļaut visiem venecuēliešiem gan Venecuēlā, gan ārvalstīs piedalīties vēlēšanās, atjauninot pastāvīgo vēlēšanu reģistru un vēlēšanu reģistru ārvalstīs, kā paredzēts Barbadosas nolīguma 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā;

12. stingri nosoda iejaukšanos *CNE* locekļu iecelšanā un prasa nodrošināt neatkarīgu kandidātu izvirzīšanas procedūru jauno *CNE* locekļu iecelšanai amatā;

13. pilnībā atbalsta to, ka Starptautiskā Krimināltiesa un ANO Neatkarīgās faktu vākšanas misija izmeklē Venecuēlas režīma plašos noziegumus un represijas, un prasa ES atbalstīt izmeklēšanu, ko pašreiz apsver saskaņā ar Romas statūtiem, par iespējamiem noziegumiem pret cilvēci, lai vainīgie tiktu saukti pie atbildības;

14. joprojām pauž stingru apņēmību atbalstīt pušu dialogu un Venecuēlas tautas centienus veidot demokrātisku nākotni; prasa ES sadarboties ar starptautisko sabiedrību un visiem Venecuēlas politiskā sektora dalībniekiem, kas atbalsta miermīlīgu demokrātiju, un izmantot visus tās rīcībā esošos mehānismus, lai veicinātu Barbadosas nolīguma principu ievērošanu;

15. mudina dalībvalstis saglabāt *Maduro* režīmam noteiktās sankcijas; uzstāj, ka sankcijas būtu jāpastiprina līdz brīdim, kad saskaņā ar Barbadosas nolīgumu būs panākta skaidra un pastāvīga apņemšanās ievērot demokrātijas pamatstandartus, tiesiskumu un cilvēktiesības; prasa turpināt mērķtiecīgas sankcijas, izmantojot ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu (ES Magņitska likumu), pret Venecuēlas Augstākās tiesas tiesnešiem, kuri bija iesaistīti aizlieguma noteikšanā *Maria Corina Machado* ieņemt publiskus amatus, un pret Venecuēlas drošības spēku dalībniekiem, kuri iesaistīti sistemātiskos pārkāpumos pret valdības oponentiem;

16. aicina Eiropas Ārējās darbības dienestu un ES delegāciju Venecuēlā, dalībvalstis un starptautisko sabiedrību turpināt uzraudzīt stāvokli šajā valstī un uzņemties aktīvāku un pamanāmāku lomu;

17. uzstāj, ka ES nedrīkst apsvērt nekādu vēlēšanu novērošanas misiju nosūtīšanu uz Venecuēlu, kamēr nebūs skaidru un ticamu garantiju, ka Barbadosas nolīgums un vēlēšanu ceļvedis tiek pilnībā ievērots, kamēr amatā nebūs atjaunots to opozīcijas politiķu statuss, kuriem liegts ieņemt publiskus amatus, kamēr *María Corina Machado* nebūs atļauts piedalīties vēlēšanās un kamēr nebūs pienācīgi īstenoti ES vēlēšanu novērošanas misijas 2021. gada ieteikumi;

18. uzsver — ja šie nosacījumi nebūs izpildīti, vēlēšanas un vēlēšanu rezultāti atzīti netiks;

19. uzdod priekšsēdētājai nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu kopienas samita dalībniekiem, Eiropas un Latīņamerikas Parlamentārajai asamblejai, Amerikas valstu organizācijai, Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram un Venecuēlas režīma iestādēm.